Харченко, С.О. Лукомська. Умань-Київ: Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини; Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України. 2021. С. 31–32.

3. Інститут Артули для мистецької та екологічної освіти. URL: https://www.washedashore.org/artula/.

4. Ткаленко Н.В., Михайловська О.В., Татарчук М.С. Екосвідомість населення як стратегічна ціль природоохоронної діяльності в сучасній Україні. *Держава та регіони.* Сер.: Державне управління. 2019. № 1. С. 168–174. URL: https://ir.stu.cn.ua/items/7d5d2d11-0973-4617-b488-7f43ceab0478.

5. Фльорко М. Я., Полюга Р. Л. Екосвідомість як основа екологічної безпеки. *Екологічна безпека як основа сталого розвитку суспільства. Європейський досвід і перспективи:* матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Львів, 14 вересня 2018 р.). Львів : ЛДУБЖД, 2018. С. 255–256.

ORCID: 0009-0003-7557-2767

СТУДЕНТСЬКИЙ АУДІОВІЗУАЛЬНИЙ КОНТЕНТ У СИСТЕМІ КУЛЬТУРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА КРЕАТИВНИХ ІНДУСТРІЙ УКРАЇНИ

Міранков С. Ю**.** викладач кафедри продюсерства аудіовізуального мистецтва та виробництва
Київський національний університет театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого

Ключові слова: студентський аудіовізуальний контент, культурна політика, креативні індустрії, популяризація, культурна безпека, кіноосвіта, архіви.

Студентський аудіовізуальний контент в Україні традиційно розглядається передусім як результат навчального процесу та етап професійного становлення майбутніх фахівців екранної сфери. Водночас сучасні умови дають підстави розглядати його ширше — як складову культурної політики, ресурс популяризації українського культурного продукту, елемент креативних індустрій та один із практично доступних інструментів культурної безпеки. Особливої ваги це набуває в умовах війни, коли підтримка національного контенту, робота з молодіжною аудиторією та посилення гуманітарної стійкості суспільства набувають стратегічного значення [1].

Мета тез полягає в обґрунтуванні студентського аудіовізуального контенту як інституційно значущого компонента культурної політики

України та у визначенні можливих напрямів його інтеграції в публічний культурний обіг. У дослідженні використано порівняльний, інституційний та джерелознавчий підходи. Основна увага зосереджена не лише на створенні такого контенту, а насамперед на механізмах його популяризації, легального доступу та введення в публічний культурний обіг.

Актуальність теми зумовлена розривом між значним обсягом студентського аудіовізуального виробництва та слабким рівнем його подальшої присутності у публічному просторі. У профільних мистецьких закладах вищої освіти України впродовж десятиліть сформовано значний масив короткометражних ігрових, документальних, анімаційних та експериментальних робіт. Проте лише незначна частина цього доробку входить до ширшого культурного обігу, тоді як переважна маса залишається в межах інституційного користування або фестивального середовища. Унаслідок цього студентський аудіовізуальний твір досі залишається інституційно недовикористаним, хоча суспільно придатним ресурсом культурної політики [2–4]. Його придатність зумовлена короткою формою, тематичною чутливістю до сучасного досвіду, високою концентрацією авторського висловлювання та можливістю кураторського включення до освітніх і громадських програм показів.

Додаткову рамку для такого переосмислення створює Стратегія розвитку культури в Україні до 2030 року та операційний план на 2025–2027 роки, затверджені Кабінетом Міністрів України у 2025 році. У документі культура визначається як чинник національної безпеки, суспільної згуртованості та ідентичності [1]. За такого підходу студентський аудіовізуальний контент постає не лише як освітній продукт, а і як частина культурної інфраструктури, здатна працювати на популяризацію українського контенту серед молоді, учнівської аудиторії, зокрема учнів 9–11 класів, локальних громад і публічних освітньо-культурних середовищ.

Окремим актуальним контекстом є державний курс на збільшення обсягу українського аудіовізуального продукту. У 2026 році заплановано істотне зростання фінансування культури, зокрема створення українських фільмів, анімації, пізнавального та освітнього контенту [5; 6]. У публічному дискурсі цей запит, серед іншого, пов’язується з ініціативою «1000 годин українського контенту». За цих умов Україна має можливість не лише виробляти новий продукт, а й швидко запропонувати вже наявний масив змістовного матеріалу за умови його належної кураторської, інституційної та платформної подачі.

Водночас важливо враховувати, що питання студентського контенту пов’язане не лише з його подальшою популяризацією, а й з інституційними умовами виробництва. Оприлюднені наприкінці 2025 року

зміни у підходах до державної підтримки кінематографії, зокрема акцент на студентських дипломних роботах і залученні студентів до проєктів, що отримують підтримку, можна розглядати як ознаку поступового входження студентських аудіовізуальних творів і проєктів у поле державної уваги [7]. Однак підтримка виробництва не розв'язує автоматично питання популяризації, дистрибуції, легального доступу та введення такого контенту в публічний культурний обіг. Саме тому механізми фінансування створення і механізми культурної присутності мають розглядатися як взаємопов'язані, але не тотожні елементи політики.

Історія української кіноосвіти та екранної культури засвідчує, що підготовка кадрів і вироблення власної аудіовізуальної мови є системною частиною розвитку національного кіно. Праці Р. Росляка та І. Зубавіної дають підстави розглядати освітній аудіовізуальний процес як важливий механізм формування культурного середовища, екранної грамотності та професійної тяглості [2–4]. Відтак університетські архіви мають значення не лише як внутрішній навчальний ресурс, а і як джерело актуального контенту для сучасного глядача, яке за правильної подачі може бути повернуте в публічний культурний обіг. Йдеться не про механічне відкриття всіх архівів, а про кураторське введення відібраних творів у простір освітніх, культурних і громадських показів. У цьому полягає не лише культурна, а й профорієнтаційна цінність такого контенту, оскільки він формує міст між аудиторією, професійною освітою та майбутньою індустрією.

Показовою в цьому сенсі є передусім французька модель. У Франції студентський і короткометражний контент інтегрується в систему професійної видимості через поєднання кіношкільного виробництва, фестивальних платформ і культурної дипломатії. Роботи студентів La Fémis регулярно беруть участь у міжнародних фестивалях, а програма La Cinef Каннського кінофестивалю виконує функцію професійного шлюзу для фільмів кіношкіл [8; 9]. Подальшу популяризацію, дистрибуцію та некомерційні покази забезпечують Institut français і платформа IFcinéma, що надають легальний доступ до кураторських добірок для культурних центрів та освітніх просторів [10]. Для України в цьому прикладі особливо важливим є не лише сам факт видимості студентського контенту, а поєднання трьох ланок: освітнього виробництва, кураторського відбору та інституційної мережі публічного показу.

Британський приклад також засвідчує ефективність інституційного супроводу молодих авторів. Щорічний NFTS Graduate Showcase на майданчику BFI Southbank є не лише подією представлення випускних робіт, а й частиною ширшої системи підтримки професійної та публічної видимості [11]. У взаємодії з BFI студентські та дебютні роботи отримують

додаткові можливості подальшого культурного й індустрійного життя [11; 12]. Отже, міжнародний досвід підтверджує, що студентський аудіовізуальний контент може бути не периферією, а важливою ланкою культурної політики та креативної економіки.

Для України адаптація подібного підходу означає потребу в інституційному впровадженні сталої моделі популяризації, дистрибуції та легального доступу до студентського аудіовізуального контенту. Така модель може передбачати поетапне оцифрування університетських архівів, формування курованих тематичних програм, введення цього контенту в публічний культурний обіг через освітньо-громадські покази, зокрема і в мобільному форматі, а також розміщення відповідного контенту на державних освітньо-культурних онлайн-платформах. Показово, що ще у 2019 році Міністерство освіти і науки України підтримало ідею використання українських фільмів і тизерів до них на освітній електронній платформі [13]. Це свідчить про наявність інституційних передумов для розвитку такого напряму.

Профільні мистецькі заклади вищої освіти, зокрема КНУТКіТ імені І. К. Карпенка-Карого, можна розглядати як важливі осередки формування кадрового резерву українських екранних мистецтв. Такі інституції є не лише освітніми середовищами, а й стабільними генераторами кадрів та аудіовізуального досвіду для українського кіно і телебачення. Студентські роботи, створені в цих середовищах, фіксують соціальні зміни, культурні трансформації, зміну повсякденного досвіду, ідентичності та художньої мови. Саме тому їх доцільно розглядати не як допоміжний навчальний матеріал, а як частину культурного продукту, що має потенціал для популяризації, публічного обігу та освітнього використання.

Таким чином, студентський аудіовізуальний контент в сучасній Україні доцільно розглядати як інституційно недовикористаний, але практично придатний компонент культурної політики та креативних індустрій. Його значна частина вже існує, має суспільну придатність і може бути змістовно включена в ширший культурний обіг за наявності належних інституційних механізмів. Ідеться не стільки про заміну чинних інструментів культурної політики, скільки про їх посилення через системи популяризації, легального доступу, кураторської дистрибуції та освітньо-громадських показів. За цих умов є підстави для інституційного впровадження моделі, що поверне студентський аудіовізуальний доробок із внутрішнього освітнього середовища до ширшого культурного обігу.

Список використаних джерел

1. Про схвалення Стратегії розвитку культури в Україні до 2030 року та затвердження операційного плану на 2025–2027 роки :

розпорядження Кабінету Міністрів України від 28.03.2025 № 293-р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/293-2025-%D1%80#Text

2. Росляк Р. Кіноосвіта в Україні (перша третина XX століття). Київ : ЕКМО, 2006. 226 с.

3. Росляк Р. Державна політика в галузі підготовки кадрів для українського кіно (1930-ті рр.). Українське мистецтвознавство: матеріали, дослідження, рецензії. 2012. Вип. 12. С. 180–187.

4. Зубавіна І. Б. Екранна культура: засоби моделювання художньої реальності (час і простір у кінематографі). Київ: Інтертехнологія, 2006. 256 с.

5. Бюджет-2026: фінансування культури зросте на 4,7 млрд грн. Кабінет Міністрів України. 16.09.2025. URL: https://www.kmu.gov.ua/news/biudzhet-2026-finansuvannia-kultury-zroste-na-47-mlrd-hrn

6. Євгенія Кравчук: Наступного року держава підтримає створення українських фільмів, мультиків, пізнавальних та освітніх роликів. Офіційний портал Верховної Ради України. 27.10.2025. URL: https://www.rada.gov.ua/news/news_kom/267565.html

7. Верховна Рада ухвалила закон про підтримку українського кіно: нова система фінансування та цифровізація. Суспільне Культура. 19.12.2025. URL: https://suspilne.media/amp/culture/1193242-verhovna-rada-uhvalila-zakon-pro-pidtrimku-ukrainskogo-kino-nova-sistema-finansuvanna-ta-cifrovizacia

8. Student films. La Fémis. URL: https://www.femis.fr/-student-films-185-

9. La Cinef — Rules and regulations. Festival de Cannes. URL: https://www.festival-cannes.com/en/take-part/submit-a-film/la-cinef-rules-and-regulations

10. About IFcinéma. Institut français. URL: https://ifcinema.institutfrancais.com/en/about

11. NFTS Graduate Showcase at BFI Southbank. National Film and Television School. URL: https://nfts.co.uk/graduate-showcase-2025

12. British Film Institute. GOV.UK. URL: https://www.gov.uk/government/organisations/british-film-institute

13. На освітню е-платформу викладуть українські фільми та тізери до них для використання під час навчання — підписано меморандум. Міністерство освіти і науки України. 2019. URL: https://mon.gov.ua/news/na-osvitnyu-el-platformu-vikladut-ukrainski-filmi-ta-tizeri-do-nih-dlya-vikoristannya-pid-chas-navchannya-pidpisano-memorandum

УДК 069:008
ORCID https://orcid.org/0000-0002-1023-923X